

ПРОЯВИ ГЛОБАЛЬНИХ НЕБЕЗПЕК СВІТУ

*Добровольська П. А.
здобувач вищої освіти
спеціальність 071 «Облік та оподаткування»
Миколаївський національний аграрний університет*

Глобальні небезпеки світу є комплексом проблем й ситуацій, що торкаються життєвих інтересів усіх народів світу, потребують для свого розв'язання колективних зусиль світової громадськості. Глобальні проблеми людства взаємопов'язані, охоплюють всі сторони життя людей, стосуються всіх країн і народів та верств населення, стосуються як поверхні Землі, так і Світового океану, атмосфери планети, навколоземного та космічного простору.

Основні глобальні проблеми можна поділити на політичні (тероризм, рабство), екологічні (екологічні й техногенні небезпеки, відсутність доступу до питної води), демографічні (міграція), соціальні та економічні (голод, піратство). Однією із глобальних небезпек є міграція. Основні чинники, які змушують людей покидати свій дім: війна, дискримінація, відсутність роботи або низька заробітна плата, навчання. За даними Звіту з міжнародної міграції, за останні десятиліття у світі спостерігається стійка тенденція до зростання чисельності міжнародних мігрантів. У 2020 році найбільша частка – 74% за віковою ознакою у структурі міжнародних мігрантів належала працездатним особам віком 20 – 64 роки, 14% – особам молодше 20 років і близько 12 % – старшим 60 років. Із загальної чисельності міжнародних мігрантів 52% були чоловіки, а 48% – жінки. Ці показники свідчать про те, що мігрує в інші країни переважно молоде та працездатне населення, що складає значну загрозу втрати трудового ресурсу для країн-експортерів робочої сили [1].

Департаментом економіки та соціальних питань ООН розроблено довгостроковий прогноз показників чистої швидкості міграції з 2020 до 2100 року. За прогнозами у світі буде зберігатися стійка тенденція до зростання міграційних потоків з країн менш розвинутих регіонів світу у країни з високим рівнем доходу [1].

Голод — стан, який полягає у неможливості придбати достатню кількість їжі для задоволення харчових енергетичних потреб людини. У масштабах світового господарства достатньо обсягів продовольства, щоб нагодувати кожну людину на планеті Земля, проте це продовольство розподіляється нерівномірно. Більш ніж 820 мільйонів осіб у світі хронічно недоїдають. Серед регіонів, де високим залишається ризик голоду – Африка та Азія [2].

Недоїдання існує не тільки у країнах, що розвиваються, а й у розвинених країнах світу. Поряд з цим, у розвинених країнах світу існує і протилежна тенденція – ожиріння або надлишкова вага. Поширення голоду та недоїдання у світі збігається зі зменшенням доступності площ родючої землі для обробки фермерами, посиленням деградації ґрунтів (внаслідок відмови від системи державного контролю за сівозмінами), зменшенням біорізноманіття та зростанням частоти настання стихійних лих. Зміни клімату погіршують врожай та загострюють проблему голоду як в окремих країнах, так і у всьому світі. Для

подолання проблеми голоду та недоїдання, необхідно розвивати аграрні наукові дослідження, підтримувати фермерство та національне інноваційно зорієнтоване сільськогосподарське виробництво, що має забезпечити приріст обсягів виробленого продовольства, що задовольнить потреби у продуктах харчування зростаючу кількість населення планети Земля [3].

Тероризм, як політика залякування, придушення противників насильницькими заходами, терористичними актами, аж до їх фізичного знищення, став реальною силою, яка загрожує людству. Збільшується число терористичних актів, та їх поглиблення свідчить, що вони мають загальносвітовий характер, зачіпають інтереси більшості народів світу, вимагають невідкладних і ефективних рішень. Тероризм може бути розглянутий як одна з найнебезпечніших, складних і важкопрогнозованих проблем сучасності, що набуває все більш різноманітних форм [4].

Для боротьби з тероризмом потрібна коаліція всіх країн, зацікавлених в знищенні цього феномену. Для подальшого розвитку протидії як міжнародному тероризму, так і тероризму в цілому також необхідна розробка і реалізація комплексної програми, що включає політичний, соціальний, економічний, правовий, ідеологічний та інші аспекти. У ній повинні неодмінно бути враховані інтереси населення, проблеми і конфліктний потенціал тероризму в усьому світі [4].

У наш час рабство модифікувалося в «приховане рабство». Приховані форми рабства дозволяють одним людям користуватися іншими, вони руйнують структуру сформованого громадянського суспільства. Сьогодні всі держави, в питаннях попередження рабства, можна розділити на кілька категорій. В одних, обстановка повністю відповідає світовим вимогам і випадків, пов'язаних з работоргівлею не зафіксовано. В інших державах закони, спрямовані на боротьбу з рабством або не діють, або зовсім відсутні на їх території. Для подолання такої проблеми необхідно дослідити її та розробити шляхи вирішення. Наприклад, створити спеціальні комісії, які будуть стежити за тим, щоб рабство не поширювалося по країні [6].

Сьогодні майже 80% міжнародних комерційних транспортних перевезень здійснюється морем. Піратство щорічно завдає шкоди світовій системі морських перевезень на суму близько 30 млрд. доларів [7]. Це злочин міжнародного характеру, що складається з незаконного захоплення, пограбування або потоплення торгових або цивільних суден, вчинені у відкритому морі. Вважається необхідним згуртування спільних сил, використовуючи всі форми та способи взаємодії між державами, проведення наукових досліджень, спрямованих на пошук доцільних пропозицій для ефективної боротьби та протидії піратству [8].

У справі співробітництва держав у боротьбі з піратством важливим є співробітництво в рамках міжнародних організацій. Діяльність міжнародних організацій у цій сфері має на меті врегулювання питань, пов'язаних з безпекою морського судноплавства. У даний момент боротьбою з піратством активно займаються такі міжнародні структури, як Організація Північноатлантичного

договору (НАТО), Рада Безпеки ООН (РБ ООН), Міжнародна морська організація (ІМО), Міжнародне морське бюро [9].

Екологічні проблеми полягають у тому, що стала очевидною обмеженість природних ресурсів, не тільки нафти, вугілля й металів, але й таких, здавалося, невичерпних, як прісна вода і чисте повітря. Під активним впливом людини екологічна система Землі поступово втрачає здатність до саморегуляції й відтворення. На загрозу перетворюється можлива зміна клімату під впливом «парникового ефекту»[10].

Складність вирішення екологічної проблеми полягає в тому, що загальна потреба в чистому довкіллі часто вступає в протиріччя з інтересами виробництва та бізнесу, з необхідністю економічного зростання. Більшість держав світу потребують запровадження комплексу заходів, які будуть спонукати до стабілізації глобальної екологічної ситуації, що може бути здійснено лише за участі світової спільноти, відповідних міжнародних організацій у рамках партнерства. Вагому роль у запровадженні екологічних заходів здійснюють громадські екологічні організації, екоактивісти, які суттєво посилили активність щодо поширення інформації про негативні екологічні процеси в останні роки. Діяльність екологічних організацій надає можливість не лише активізувати процес поширення інформації, але й залучити потенційних інвесторів до реалізації екологічних проектів з метою збереження довкілля [11].

Зростання міст, бурхливий розвиток промисловості та сільського господарства, значне розширення площ зрошуваних земель, поліпшення побутових умов і ряд інших чинників все більше ускладнюють проблеми забезпечення водою. Одна з головних проблем нестачі питної води пов'язана зі значним забрудненням водних басейнів внаслідок антропогенної діяльності та нерационального використання водних ресурсів. Один з найбільш ефективних шляхів забезпечення прісною водою – опріснення солоних вод Світового океану. Прісну воду отримують при випаровуванні або дистиляції, виморожування, використанні іонних процесів, екстракції тощо. Опріснення океанських і морських вод можна назвати глобальною проблемою. Нею займаються органи ООН, Міжнародне агентство з атомної енергії, національні організації понад 15 країн світу. Регулярно проводяться міжнародні конференції та наради з різних аспектів опріснення солоних вод. Зусилля вчених та інженерів спрямовані на розробку ефективних заходів з комплексного використання вод Світового океану, при якому вилучення з них корисних компонентів поєднується з виробництвом чистої води. Такий шлях дозволяє найбільш ефективно освоювати водні багатства океану [12].

Техногенні небезпеки виникають у зв'язку з використанням все більших енергетичних потужностей. Люди змушені концентрувати енергію на невеликих ділянках, причому найчастіше в межах населених пунктів. Відбувається просторова концентрація синтетичних хімічних сполук, більша частина з яких отруйна. Унаслідок цього різко зросло забруднення навколишнього середовища, нищення лісів, опустелювання тощо. Аварії, спричинені порушенням експлуатації технічних об'єктів, мають

катастрофічний характер. Найбільший «внесок» в забруднення навколишнього середовища вносять теплові електростанції, транспорт, металургійні й хімічні заводи. Сильно забруднюють атмосферу автомобілі. На них припадає 70-90% забруднень у містах [13].

Вирішення екологічних проблем, визначення напрямів збереження світу та гарантування міжнародної безпеки обумовлено необхідністю розвитку результативного партнерства, яке дозволить забезпечити результативність запровадження програм, стратегій розвитку та зорієнтує держави світу на отримання сукупного результату: соціального, економічного, екологічного.

Бібліографічний список.

1. Кузнецова Н. Б. Міжнародна міграція у світі: сучасні тенденції розвитку та проблеми глобального управління URL:
<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9668/1/kuznetsova.pdf>
2. The State of Food Security and Nutrition in the World 2019. Safeguarding against economic slowdowns and downturns. URL: <http://www.fao.org/3/ca5162en/ca5162en.pdf>
3. Кучечук Л.В. Глобальна продовольча проблема: причини виникнення та загострення.
4. Володін П. В. Тероризм як глобальна проблема в сучасному світі.
5. Хромов М.В., Никифорова Л.А. Тероризм як одна із головних глобальних проблем. URL: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Philosophia/53007.doc.htm
6. А. І. Вострєцова. Наука XXI століття: актуальні питання, інновації та вектори розвитку URL:
http://science-peace.ru/files/NXXIV_2020.pdf#page=83
7. Панфілова Ю. М. Міжнародно-правове регулювання в сфері протидії проявам піратства та морського тероризму. Зовнішня торгівлі: економіка, фінанси, право.
8. http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9946/3_%20%20%20%20%20_99-101.pdf?sequence=1
9. <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/470/455>
10. Харун О.А. Економічна глобалізація як інструмент вирішення глобальних проблем людства / О.А. Харун, М.В. Кошівська // Східна Європа: економіка, бізнес та управління
11. Вишневська О. М., Василенко М. Ю., Охота Н. В. Пріоритетні підходи розвитку глобального світу – екологічна безпека URL:
<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7446/1/vyshnevaska.pdf>
12. Бенцион Телянер. Опреснение морской воды сегодня – авантюра с признаками геноцида URL: <http://maof.rjews>.
13. https://zp.edu.ua/sites/default/files/konf/tema_4_konspektu_lekciy_zmistovogo_modulyu_nol_b_zhd_proyekt_petryshchev.pdf